

OGLAŠAJTE V
NAJBOLJŠEM
SLOVENSKEM
ČASOPISU
★
Izvršujemo vsakovrstne
tiskovine

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVIŠEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

ADVERTISE IN
THE BEST
SLOVENE NEWSPAPER

★
Commercial Printing of
All Kinds

VOL. XXXIV.—LETO XXXIV.

CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY (SREDA), JULY 25, 1951

ŠTEVILKA (NUMBER) 144

NOVI GROBOVI

MARTIN M. BOLDEN ML.

Kakor smo včeraj poročali, je preminil v Huron Rd. bolnišnici Martin M. Bolden ml., star 46 let, stanujoč na 1712 Hartshorn Ave., E. Cleveland. Bil je dalj časa rahlega zdravja. Rojen je bil v Clevelandu in je delal pri Chase Brass Co.

Tukaj zapuška soprogo Helen, rojeno Tenhonen, hčer Loreta, očeta Martina doma iz vasi Gradenc pri Žužemberku, mater Mary, rojeno Perko, doma iz vasi Smihel pri Žužemberku, brata Frank in Joseph, sestro Mrs. Mary Grozdina in več sorodnikov. Pogreb se vrši v četrtki popoldne ob 1. uri iz vseh pogrebnežav. Oče Frank je bil v Clevelandu na 152 St., na Lakeview pokopališče.

JOHN DULAR

Včeraj zjutraj ob 9.25 uri je preminil na svojem domu John Dular, stanujoč na 6107 St. Clair Ave. Rojen je bil v Clevelandu. Zadnja tri leta ni delal radi rahlega zdravja. Oče Frank in mati Frances, rojena Mustar, kakor tudi sestra Mrs. Frances Miklancie so umrli.

Tukaj zapuška tri brate in pet sester: Joseph, Frank, Mrs. Mary Gredence, Aloys, Mrs. Rose Stuzen, Mrs. Gallie Okicki, Mrs. Sophie Matulis in Dorothy. Pogreb oskrbuje pogrebni zavod A. Grdina in sinovi, 1053 E. 62 St. Čas pogreba še ni določen.

CHRISTOPHER DOLDE

V soboto popoldne je preminil v St. Alexis bolnišnici Christopher Dold, stanujoč na 1358 Marquette Ave. Tu ne zapuška sorodnikov. Pogreb se vrši v petek zjutraj ob 10. uri iz Grdinovega pogrebnežav. Oče Frank je bil v Clevelandu na 1053 E. 62 St. na pokopališču Lakeview.

Izredna ponudba

V Grdinovi trgovini s pohištvom na 15301 Waterloo Rd. imajo samo za določen čas izredno posebnost, katero se bo našim gospodinjam izplačalo poslužiti se. Tu namreč dobite krasen električni "roaster" popolnoma zastojen če kupite električno ledenico znanega Westinghouse izdelka. Za posebnosti te ledenice, pogledajte oglaš na drugemu mestu današnje izdaje, in prepričali se boste, da je to izvrsten nakup.

Pozvan k vojakom

V vojaško službo je bil pozvan Frank Zallar ml. iz 15800 Damon Ave., ki bo odšel 1. avgusta. Pohajal je Oliver Hazard Perry šolo ter Collinwood High šolo. Delal je pri Thompson Products Co. Želimo mu srečen povratek!

ZADNJE VESTI

SEOUL, 24. julija—Komunistična delegacija je stavila od svoje strani nove predloge, katere sedaj študira ameriška delegacija. Radi tega se je sestala, ki se je vršil med obema delegacijama, danes zjutraj odgoditi.

NADA OBSTOJI, DA SE DANES RAZČISTI NEBO NAD KOREJO

SEOUL, Koreja, 24. julija—Severno korejski komunistični radio je naglasil, "da zahteva ves korejski narod odhod tujih čet iz korejskega ozemlja." Radio je ponovil članek, ki ga je prinesel glavni organ komunistične stranke v severni Koreji.

To besedilo komunističnega radio prenosa so tolmačili nekateri v vrstah zavezniške delegacije za mirovna pogajanja na Koreji tako, da bo na odločilnem sestanku to sredo ponovljena znana zahteva komunistov, da je premirje na Koreji zvezano z vprašanjem umika vseh nekorejskih čet iz Koreje.

Iz krogov zavezniškega glavnega stana, ki daje navodila svoji delegaciji, pa se je ponovno povdarilo nespremenjeno zavezniško stališče, da se morajo iz sedanjih pogajanj za premirje izločiti vsa politična vprašanja.

Komunistični napad na zavezniške je morebiti propagandnega značaja. V njem je med ostalim rečeno:

"Delegacija Amerike povdarja, da ta problem, t. j. umik tujih čet iz Koreje, nima zveze z vojaškim premirjem. To trmo glavo stališče pomeni, da hoče Amerika ohraniti vojaške baze v južni Koreji, sedaj ko mora predvidevati svoj končni poraz. General Ridgway in njegovi vojniki hočejo ostati na Koreji za vedno."

Ameriška delegacija pesimistična

Ameriška delegacija, ki ji načeljuje podadmiral Joy, goji upanje, da bodo komunisti opustili svojo zahtevo po takojšnjem umiku tujih čet iz Koreje. Po poročilih iz Hong Konga je glasilo kitajske komunistične stranke stavilo predlog, naj se opusti komunistična zahteva po umiku tujih čet iz Koreje kot pogoj za premirje.

Ti glasovi se lahko tolmačijo na dva načina: Ali gre za deljene vloge med Kitajci in severno Korejci po načelu, "da naj se koraka ločeno, a udari skupno," ali pa gre za resničen nespornost med severno Korejci in Kitajci.

ČASI SE NE SPREMINJAJO

NEW YORK, 24. julija—Will Durant, profesor filozofije in književnik, je mišljenja, da so sedanjí odnosi po svetu popolnoma normalni. Durant je bil na potovanju po Evropi in pravi, da je položaj pač tak kot je vedno bil.

"Mislite na to, da vaš položaj ni slabši kot je bil vaših prednikov. Optimist je pesimist, ki ima zdrav želodec."

SENATORJI—ZUNANJI POLITIKI SO SE VRNILI

WASHINGTON, 24. julija—Osemčlanska delegacija senatorjev zunanje-političnega odbora, ki je študirala položaj v Evropi, se je vrnila v Ameriko. Izjavila je svoje zadovoljstvo nad delom, ki ga je že opravil in ga vrši vrhovni poveljnik general Eisenhower, ki hoče enotno armado pod enotno zastavo.

V zadnje slovo

Članice društva Slov. Sokolice št. 442 SNPJ so prošene, da pridejo nocoj v Zakrajskov pogrebni zavod, da izkažejo zadnjo čast umrli članici Mary Tomele, ter da se po možnosti udeležijo njenega pogreba v četrtki.

V Teheranu upajo na boljše čase

TEHERAN, 24. julija—Predsednika Trumana posebni odposlanec Harriman, ki je v stalnih stikih z iransko vlado na eni ter britanskim poslanstvom v Teheranu na drugi strani, je izrazil zadovoljstvo nad dosedanjim potekom pogajanj. Harriman je prepričan, da mu bo uspelo najti kompromis med iranskim in britanskim stališčem glede nacionalizacije iranskega petroleja.

Tudi član iranske vlade je naznanil, da iranska vlada išče pota, kako obnoviti direktne razgovore z Angleži o nacionalizaciji iranskega petroleja. Sanjaba, ki je v iranski vladi minister za prosveto, je zatrdil, da je njegova vlada našla formulo, kako znova začeti pogajanja z Britanci.

Angleži upajo na kompromis

Iz Londona se poroča, da računajo v britanski vladi z možnostjo, da bo le prišlo končno do pametnega kompromisa. Zunanji minister Herbert Morrison, ki bi moral govoriti v spodnji zbornici o stanju britanskega iranskih pogajanj v petrolejskem vprašanju, je svoj govor odložil.

Iranski nacionalist Mossadegh je sklical izredno sejo vlade.

Če bo odposlanec Harrimanu uspelo, da izsili dokončno rešitev tega spora, bo iranska petrolejska industrija začela s polnim obratom. V nasprotnem slučaju pa, vsaj tako prihajajo vesti iz Londona, bodo Angleži opoklicali svoje strokovne moči iz Irana in bi obratovanje te ogromne petrolejske družbe prenehalo, če ne popolnoma, pa vsaj tako učinkovito, da bi bila iranska vlada ob glavni vir dohodkov, ki jih je dobivala ravno iz petrolejskih virov.

IZ Colorade

Na obisku v Clevelandu so se pretekli teden nahajali Mr. in Mrs. Frank R. Bregar s sinčkom iz Canon City, Colo., starši Mr. in Mrs. Frank R. Bregar iz Pueblo, Colo., ter Mrs. Jermance, mati Mrs. Bregar ml., iz Canon City, Colo. Tu so obiskali Mr. in Mrs. Jos. Dovgan, družine Tony in Joe Zrimšek, naše slovenske godbenike, družino Bohn v Niles, O., kjer sta se Mrs. Jermance in Mr. Frank Bahrn, ki sta sestrična in bratranec, videla prvič v 50-letih. Včeraj so se podali v Indianapolis, Ind., kjer bodo obiskali Mr. in Mrs. Frankie Papish, ki je lansko leto igral žogo z clevelandsko skupino Cleveland Indians ter Mrs. Alice Blatnik.

Mr. in Mrs. Bregar ml. vodita svojo godbo pod imenom The Polka Kings of Colorado. Mr. Bregar, st., je pa mesar in je uposlen pri Gorsick Grocery v Pueblo. Kakor so povedali, so se prav dobro zabavali tu v Clevelandu, kjer se jim je dopadlo in upajo, da jim bo mogoče priti zopet kmalu sem.

RAZPOROČENCI MED SEBOJ

Oakland, Cal., 24. julija. Robert E. Heskett, bivši mož pisateljice Betty MacDonald, ki je avtorica znane humorističnega romana "The Egg and I," je prišel v spor z razporočencem Blake in dobil sunek z nožem v srce, da je bil na mestu mrtev.

Kakor se poroča, je bivaša žena Blake-a živela v stanovanju razporočenca Hesketta s svojima hčerškama v starosti 5 in 6 let.

Blake je hotel videti bivašo ženo in hčerko. Moška sta se v tem vprašanju spopadla in se je po pripovedovanju Blakeja spor razvijal takole: Heskett je zagrabil za sekirico, Blake je v silobranu potegnil za nož in torej v samoobrambi zadal Heskettu smrtonosno rano. Blake je sedaj pod obtožbo umora.

Zgodovina Hesketta je tale: Leta 1935 se je po osmih letih zakona razporočil. Njegova žena Betty se je poročila z MacDonaldom leta 1942 in izdala knjigo "The Egg and I" leta 1945. Do razporeke je menda prišlo, ker Heskett, ki je bil tesar, ni spadal v načrte, kakor jih je imela njegova žena.

Heskett, kakor se pripoveduje, je bil sam model za enega od glavnih značajev v knjigi, s katero je njegova bivaša žena Betty zaslovela. Pisateljica Betty ima sedaj predmet za snovanje novega romana, v katerem pa ni nobenega mesta—za humor.

Progresivna stranka nastopi leta 1952?

NEW YORK, 24. julija—Vodstvo ameriške progresivne stranke je objavilo, da bo sklicalo konferenco, na kateri naj se vodstvo stranke odloči, da-li aktivno nastopi pri predsedniških volitvah leta 1952.

Vodstvo stranke se bo sestalo dne 18. in 19. avgusta verjetno v Chicagu.

Predsednik stranke in njegov tajnik sta se izjavila zoper vse tri kandidate, ki prihajajo trenutno najbolj resno v poštev za predsedniške volitve 1952, t. j. Trumana, Tafta in Eisenhowerja. Nobeden od njih nam ne nudi programa, ki bi vodil do miru, varnosti in svobode."

PRIČA O NEVARNOSTI SABOTAŽE V SLUČAJU VOJNE

WASHINGTON, 24. julija—Herbert Philbrick, agent FBI, ki dobro pozna komunistično taktiko in doktrino, je izjavil pred odborom spodnje zbornice, da bo Amerika nesposobna preprečiti komunistične sabotaže, če bi prišlo do vojne s Sovjetsko zvezo.

Pobiranje asesmenta

Tajniki društev, ki zborujejo v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave., bodo pobirali asesment nocoj. Članstvo društva Carniola Tent, št. 1288 TM, ki plačuje svoj asesment za tri ali šest mesecev, naj gotovo plača ta mesec, če hoče dobiti povst.

Truman predlaga podvojitev izdatkov za narodno obrambo

Češkoslovaška ne izpusti Oatisa

WASHINGTON, 24. julija—Državno tajništvo je javilo, da je češkoslovaška vlada odklonila ameriško zahtevo, da se na deset let obsojeni ameriški novinar Oatis spusti na svojo svobodo. Ameriško zastopstvo v Pragi bo vkljub temu nadaljevalo svoj prizadevanja, kako sprostiti obsojenega Amerikanca v Pragi.

Ameriško zastopstvo v Pragi javlja nadalje, da ni dobilo nikakega odgovora na svoj predlog, da se Oatis lahko vsaj obišče.

V kongresu se načenja vprašanje, da-li bi ne kazalo prekiniti diplomatske in trgovske zveze s Češkoslovaško. Državno tajništvo samo javlja, da se slučaj Oatisa nadalje raziskuje.

TRUPLO ADMIRALA SHERMANA V DOMOVINI

NEW YORK, 24. julija—Letalo, ki je nosilo truplo v Napoliju umrlega ameriškega admirala Shermana, je pristalo v New Yorku.

Ameriški mornarji so izkazali svojemu poveljniku v Napoliju vojaške časti. Italijanska vlada je poklonila venci cvetja.

Na letališče so spremili svojega bivšega poveljnika tudi mornarji.

Vdova Shermana je izjavila, da je smrt njenega moža v zvezi z njegovim prenapornim delom.

TAT JE SVARIL PREDTATOVNI

DETROIT, 24. julija—V skupni vojaški spalnici se je pojavil mož, ki je nosil uniformo vojaka pete armade.

V spalnici je bilo 15 vojakov, katerim je rekel: "Veste, tukaj so tatovi in ni varno imeti preko noči pri sebi denar in druge dragocenosti. Tu imate ovitek; spravite notri svoj denar in dragocenosti, ga zapečatite in jutri zjutraj vam vse povrnem, kar bom čez noč hranil za vas."

Vojaki so temu "vojaku" verjeli, mu izročili v shrambo denar in dragocenosti, a naslednjega jutra ni bilo ne "vojaka" ne ovitka z denarjem in dragocenostmi.

POLICIJA NE VERJAME...

CHICAGO, 24. julija—Neki zastopnik krajevne unije posredovalcev in trgovskih zastopnikov je bil težko ranjen v hrbet. Gre za Williama Fleura, ki je na policiji izjavil, da ga je ustrelil v hrbet na cesti "neki mladenič, potem ko ga je zaprosil za cigareto in žveplenko."

To pripovedovanje Fleura je bilo policiji neverjetno, ki sedaj preiskuje, da-li ni v ozadju kak spor radi unije, ki je povzročil krvavi obračun.

AMERIŠKO ŽITO ZA INDIJO IMA SMOLO

SUEZ, Egipt, 24. julija—Ameriška tovorna ladja "John Chester Kendall," ki je vozila prvi tovor ameriškega žita v Indijo, je zadel v Sueškem kanalu v neki danski tovorni parnik in se poškodovala. Ladjo so morali povleči nazaj v Suez v popravilo. Del tovora—žita za Indijo je uničen.

PREDVIDEVA ZVIŠANJE NA 65 MILIJARD DOLARJEV; OBENEM ZAHTEVA STROŽJE KONTROLE

WASHINGTON, 24. julija—"Karkoli naj se zgodi na Koreji," pravi predsednik Truman v svojem gospodarskem voročilu kongresu za pol leta, "število ameriških mož pod orožjem se bo občutno zvišalo nad sedaj predvidenim številom 3,500,000 mož." V ostalem svojem poročilu predsednik Truman obravnava podrobno izdatke splošne narodne obrambe in pomoči zaveznikom.

Ko stopa Amerika v drugo leto graditve svoje obrambe, se more produkcija orožja trikrat pomniti. Število tankov se mora četveriti, za kar bodo znali stroški 3 milijarde dolarjev vsak mesec počeni s prihodnjim junijem.

Celotni vojaški izdatki, predvideni do sedaj letno 35 milijard, bodo poskočili na 65 milijard dolarjev na leto. V tej vsoti je zapaden tudi znesek \$8,500,000, kot pomoč Amerike tujini.

Računa se, da bo čez leto dni direktno ali indirektno v službi obrambe 11,000,000 ameriških mož in žena. Ko je bila zadnja svetovna vojna na višku, je bilo v enaki službi kakih 25,000,000 Amerikancev.

Za obrambo se bo postopoma vedno več izdajalo in bo šlo 20% narodne proizvodnje v ta namen. Stroški za pomoč tujini so izdatni, toda so potrebni.

Vse skupaj je šele—minimum

Ko navaja predsednik Truman gornje številke in jih utemeljuje, podčrtava istočasno, da je to le minimalni program, ki se mora izpolniti v službi ameriške varnosti in svetovnega miru. Rusija se oborožuje že od leta 1945 in gradi program, da zavaruje svobodne narode enega za drugim.

Kongres bo odgovoren za vse posledice

V svojem poročilu kongresu predsednik Truman ne skriva možnosti, da bo kongres črtal gotove postavke in nasprotoval potrebni novi zakonodaji. Predsednik Truman pravi izrecno, "da bo predloženi program odvisen od mnogih zakonov, ki leže pred kongresom. Če bo kongres izglasoval te potrebne zakone, v kar ima predsednik polno zaupanje, potem bodo cilji doseženi."

Predsednik je znova apeliral na kongres, da izglasuje zakon, "ki bo ojačil, ne pa oslabil kontrolni cen ter vobče ameriškega gospodarstva."

Kakor znano so republikanski zastopniki kongresa do sedaj nasprotovali povišanju ameriške vojske pod orožjem. Že število 3,500,000 jim je bilo previsoko. V tej zvezi so izrazili svoje pomisleke zoper oborožitev, kakor tudi zoper ameriško pomoč tujini, za katero zahteva predsednik Truman 8 milijard in pol milijona dolarjev.

Splošni vojaški položaj je prikazal predsednik Truman v sledečih besedah:

"Mi moramo pregledati naše kopne, zračne in pomorske sile. Ako presodimo naš vojaški položaj v luči svetovnih dogodkov, moramo po vsej verjetnosti povečati število naših oboroženih sil, brez ozira na to ali pride ali ne pride do premirja na Koreji."

Predsednik predvideva nadalje, da bo klicano na delo v obrambenem programu večje število delavcev; da se bo morala povišati produkcija, predvsem jekla in aluminija; da bo civilno prebivalstvo prikrašeno v svojem gospodarstvu z nadaljnjo kontrolo, toda:

"Premagati je treba vrhunec sedanje svetovne krize. Se nikdar do slej ni bila tako vsidrana in na široko razpredena v srcih človeštva želja in prepričanje, da je cena miru—pripravljenost, da se bojujemo za pravico."

OGLAS JE VABIL, PA SE MU JE ODZVAL—S PIŠTOLO!

NEW YORK, 24. julija—Newyorška izposojevalnica denarja Lester Redman je izstavila v svojem poslovnem prostoru sledeči napis: "Če si želite gotovine, da boste lahko boljše uživali svoje počitnice, stopite notri in zaprosite za potrebni denar."

V poslojni prostor je vstopil mož, ki je zahteval denar, potem ko je naperil na poslovdjo nabito pištolo.

Poslovodja si ni mogel pomagati in je izročil lopovu \$1800—vsekakor lep znesek za priboljšek počitnic...

800 DOLARJEV ZNASI POVPREČNI DOLG NA HIŠI V CLEVELANDU

Clevelandski denarni zavodi so objavili statistiko, da odpade povprečno \$800 hišnega dolga na posameznega lastnika. Ta delež je malo višji kot lansko leto, povišek pa gre na račun podražitve gradbenega materiala. Tako se tudi odgovarjajoče višjim dohodkom dolgovni vračajo v višjih obrokih kakor je bil to slučaj lanskega leta.

Računa se s tem, da bo zidava novih hiš v ostalih šestih mesecih tega leta manjša kot v istem razdobju lanskega leta.

PET MILIJONOV ZA POPLAVLJENCE

Predsednik ameriškega rdečega križa Roland Harriman se je obrnil na ameriški narod, da zbere pet milijonov dolarjev v okviru rdečega križa za poplavljenke v Texasu.

Predsednika rdečega križa Harrimana podpira predsednik Truman pri njegovi akciji.

TRUMAN PREDLOŽIL POROČILO KONGRESU

WASHINGTON, 23. julija—Predsednik Truman je predložil kongresu svoje poročilo, v katerem predvideva povečanje oborožene sile v Ameriki, povečanje izdatkov in tudi izdatkov za pomoč doma. Po tem poročilu 3,500,000 Amerikancev pod orožjem ne bo zadostovalo.

TRST BREZ LADIJ

V Trstu izhajajočem listu "Gospodarstvo" posnemamo z 28. aprila t. l. sledeče:

Če samo bežno prelistaj tržaški tisk v zadnjih tednih, se ti zazdi kakor bi Tržačani znova preživljali tiste čase, ko je celo "Piccolo" objavljalo proteste proti rimski pomorski politiki in ko je Giorgio Pittacco, tržaški župan in stoodstotni iredentisti, zaman romali v Rim s polno torbo tržaških želja in pritožb. Tako so si Genovežani prisvojili brodovje Cosulichove družbe, Tržačanom se Benetke vzele nadonosnejše proge proti Bližnjemu vzhodu. Tržaškemu Lloyd-u so tedaj zaupali "častno imenno nalogo, da skozi Suez in Gibraltar upostavi pomorske zveze z novim italijanskim imperijem ob Vzhodni Afriki (Abesinijo, Eritrejo in Somali-jo). To sta bili sloviti Mussolini-jevi reorganizaciji italijanskega pomorstva v letu 1931 in 1936.

In danes? V tržaški luki razkazujejo 13.000-tonsko "Avstralijo" po več dni, z njo vozarijo po Tržaškem zalivu, da bi se ob njenem blesku ogrelo srce zadnjega tržaškega pomorščaka, nato pa se fatamorgana porazgubi v smeri proti Benetkam in Genovi. "Avstralija" bo plula iz Genove v Avstralijo.

Po zadnji objavi Tržaškega Lloyd-a morajo tržaški trgovci svoje tovore pošiljati v Genovo, da jih tam vkrcajo na "Avstralijo." In vendar pripada "Avstralija" Tržaškemu Lloyd-u. Zgradili so jo pretežno z denarjem, ki so ga darovali Američani Svobodnemu Tržaškemu ozemlju. (Za kritje gradbenih stroškov so prispevali tržaški ERP 40%, ZVU 33 1/3% in sama družba 26 2/3%).

O Tržaškem Lloyd-u ne odločajo Tržačani. Družba je v sklopu Italijanskega državnega holdinga "Finmare," oziroma IRI (Istituto per la Ricostruzione Industriale) natančno tam, kjer ji je odkazal mesto Benito Mussolini, čeprav pripada po mirovni pogodbi vse premoženje italijanske države na Svobodnem tržaškem ozemlju novi državi Svobodnega Tržaškega ozemlja. Mar so mirovne pogodbe res samo papirnat?

V Trstu se nihče več ne čudi, ako Rim postavlja tržaške ladje na tiste proge, ki koristijo predvsem Italiji. Tržačani pa uvidevajo nujnost, da se prav z denarjem ZVU in ERP podpira rimska gospodarska politika in ne neposredno domače gospodarstvo. Rimska politika ostane rimska, ne more biti v korist niti tržaškega gospodarstva niti angleškega niti ameriškega, pač pa italijanskega. Kot stari pomorščaki Tržačani vedno bolj čutijo, da jim gospodarska politika v duhu znanih rimskih gospodarskih sporazumov med Zavezniško vojaško upravo in Italijo vedno bolj izpodjeda tla, ki so preozka, da bi Trstu zagotovila življenje brez morja in brez ladij.

Glasniki italijanskih koristi v Trstu se razburjajo, kako je moč, da bi avstrijsko-angleška družba nosila Lloydovo ime, češ da se to pravi izkoriščati vpejano ime Tržaškega Lloyd-a za nelojalno konkurenco. Radi seveda pozabljajo, da je bil Lloyd Anglež, da se je današnji Tržaški Lloyd, ko so imeli pri njem glavno besedo še Tržačani, imenoval "avstrijski" in da je "tržaški" prav danes, ko o njem odločajo vselej v Rimu in Genovi. Nikjer ne omenjajo, da so po drugi vojni Benečani ustanovili plovno družbo "Navigazione Libera Triestina."

Tržaška mornarica uživa pač še danes dobro ime po vsem svetu še iz tistih časov, ko je bila res tržaška. Prav za to, je danes njenim dejanskim lastnikom toliko do tega, da to ime - toda samo ime - na ladjah Tržaškega Lloyd-a tudi ostane.

L. B.

V DRAGOMLJU UMETNO GOJIJO POSTRVI

Kakor vsaka panoga gospodarstva, ima tudi ribolovstvo v Sloveniji za sabo svojo razvojno pot in zgodovino.

Prvo ribogojnico v Sloveniji je že pred prvo svetovno vojno osnoval profesor Franke na Studecu pri Ljubljani. Po vojni je bila prenešana v Želimijske pod Turjakom. Pozneje so se postopoma pojavljale še druge ribogojnice, ki so jih imeli razni zasebniki samo zaradi športa in osebnega užitka.

Pretežna večina odprtih voda, to je potokov, rek in jezer v Sloveniji, so bila last privatnikov, raznih vreskih družin in graščin. Te vode so lastniki dajali v zakup za dobo desetih let raznim športnim ribičem, deloma pa tudi poklicnim ribičem, ti pa so dajali dovoljenja za ribolov športnim ribičem proti visoki odškodnini. Takih športnih ribičev je bilo iz dneva v dan več, rib v vodah pa zato vedno manj. Poleg tega so uničevali ribe še razni odpadki iz tovarn ter je tako obstajala nevarnost, da bodo ribe popolnoma izumrle. To je tudi dalo povod za umetno poribljavanje voda, kar je danes tudi smoter ribogojstva.

Pred vojno se je večina iker uvažala iz Danske, kjer gojijo največ ameriških postarvi. Poribljavanju odprtih voda sta pomagala tudi Amerika in Nemčija, ki imata dovolj salmonidnih voda in jezer.

Po osvoboditvi je sistem ribarskih pravic prešel v državno last. Država je dala v zakup vse vode novoustanovljenim ribarskim združenjem, člani teh združenj so pa ribiški upravičenci. Ribogojnice oskrbujejo te združenja s potrebnim materialom za poribljavanje voda.

V Sloveniji imamo štiri državne ribogojnice - v Dragomlju pri Domžalah, Boh, Bistrici, Kobaridu in Obrhku pri Ložu ter štiri ribarsko-združne valilnice v Celju, Mariboru, Ljubljani in Idriji. Zmogljivost posamezne ribogojnice je od 50.000 do 2.000.000 iker letno. Seveda pa gotov odstotek iker in zaroda odmrje, nekaj rib se uniči med sabo, nekaj jih pa tudi potroja vodomci, ki z dreves prežijo nanje.

Kako se umetno oplajajo ike v gojilni postarvi? Ogledamo si državno ribogojnico v Dragomlju. Dragomelj je majhna vas,

štiri kilometre oddaljena od Domžal. Ribogojnica leži ob mlinu. Iz studenca Gobovška, ki izvira en kilometer nad dragomeljem, se pretaka voda preko mlinjskih koles v baze, vališča, kanale in ribnike. Ribogojnica ima skupno 11 ribnikov, kjer gojijo mladice, plemenke in ribe za potrošnjo. Poleg teh ribnikov sta še dva kanala, od katerih je eden opredeljen za posamezne baze, ki so pokriti s streho, v drugem, odkritem kanalu, pa plavajo plemenske ameriške postarvi. Poleg tega ima ribogojnica še kanal za belice (kline), ki jih potrebujejo za prehrano plemenk. Voda iz studenca Gobovška je vedno čista in stalna ter ne obstoji nevarnost, da bi jo neurje skalilo.

V času, ko se postarvi drstijo, to je novembra in decembra, ujamejo plemenke na dristiščih in se tistim, ki so godne, odvzame ike in mleko. Odvzete ike položijo v skledo in jih pomešajo z mlekom (semenom samca). V trenutku, ko se polije po ikrah in mleku voda, se ike oplodijo. Oplodjene ike položijo v valilnike, to so ozka korita, skozi katera se neprestano pretaka voda. Po 40 do 50 dneh se na ikrah pojavita dve majhni črni pikici, iz katerih se razvijejo oči. Nekaj dni po tem pojavu počasi luščina ike, iz katere se pojavi

glava in rumenjak. Ta rumenjak daje razvijajoči se ribici hrano do njenega popolnega razvoja in samostojnega življenja.

V kolikor se ribe še naprej gojijo v bazenih jih hranijo s tekočo vranico, katero predhodno očistijo vseh žilic in pretlačijo skozi stroj, nato pa spuščajo po vodnem curku v korito. Po dveh mesecih takega prehranjevanja ribice izpušijo v manjše ribnike, kjer jih krmijo najprej z ječmenom, nato pa s krmilom, ki morajo biti prav tako pretlačene skozi stroj. Amerikanske postarvi hranijo tudi z drugim mesom.

V jeseni ribe poberejo in odvojijo najlepše ter jih dajo v poseben kanal, kjer jih gojijo za plemo. Ribe plemenke krmijo z ribami belicami tri do štiri leta, ko so godne za smukanje. Ribe za potrošnjo gojijo na isti način kot plemenke, le z razliko, da jih hranijo z vsakovrstnim mesom.

Ribogojnica oddaja mladice ribarskim združenjem, ki z njimi poribljavajo vode. Mladice in ribe za potrošnjo prevažajo v posebnih lesenih posodah, imenovanih hidrobionih. V teh posodah je steklenica s kisikom in aparatom, ki razpršuje kisik po vodi.

Ribogojnica Dragomelj oddaja letno na desettisoče postarvi ribarskim združenjem, mnogo jih pa tudi vzgoje za ljubitelje belega ribjega mesa.

ELEKTRONSKI APARAT ZA NASTEŽIJO

Dr. Reginald Pickford, predstojnik elektroencefalograficnega laboratorija v Mayo kliniki v Rochester, Minn., je nedavno izpopolnil elektronski aparat, ki registrira med operacijo elektromagnetska valovanja v možganih bolnika ter sorazmerno z valovanjem regulira dotok narkotičnega sredstva v njegov organizem. Aparat sam je podoben velikemu radiosprejemniku, le da ima čepici podobno napravo, katere se med operacijo pritrdi bolniku na glavo.

Aparat je treba vključiti, ko je bolnik že narkotiziran. Kakor hitro je bolnik v dovolj globlji aktivnosti elektromagnetski aktivnosti elektromagnetskih valovanj v njegovih možganih, aparat avtomatično ustavi dotok narkotičnega sredstva, bodisi v žile ali pa v inhalator. Podobno poveča aparat dotok narkotičnega sredstva med operacijo, če se zaradi bolečin elektromagnetska valovanja v možganih povečajo. Z uporabo tega aparata, ki je bil že preizkušen pri 50 operacijah in je v vseh deloval brezhibno, bo izključena možnost nepravilnega narkotiziranja, ki je lahko tudi smrtno. Prav tako bo ta aparat zelo uporaben za znatno proučevanje delovanja človeških, pa tudi živalskih možganov.

Obiščite vašega bližnjega prodajalca za dober nakup.

Posebnost tega tedna je
1948 Chrysler Windsor Sedan \$1195
1947 Chevrolet Fleetline Sedan \$895
Ta avta sta v izvrstnem stanju v mehaničnem oziru in opremljena z radijem in grelcem. Na lahke pogoje.
CROWN MOTORS
E. 58th & SUPERIOR AVE.

Družina 3 oseb nujno potrebuje stanovanje s 4 ali 5 sobami.
Sin je 15 let star.
Pokličite
UL 1-2804

ZAKONSKA DVOJICA
z dve leti starim otrokom išče stanovanje s 4 sobami in kopalnico.
Kdor ima za oddati naj pokliče
IV 1-7756

HIŠA NAPRODAJ
Nenavadno dobro zgrajena zidana hiša za eno družino, 6 velikih sob, vsi hrastovi podi. Garaža za 2 avta. Blizu Lake Shore Blvd. in E. 185 St. busov, trgovin in šol. Ekskluzivno. Se vidi samo po dogovoru.

BROKER
IV 1-1126 ali RE 1-9830

KRASNA HIŠA IN FARMA NA PRODAJ
Seliti se moramo na zapad, zato se da priliko rojaku za nakup lepše doma z zemljo, ki meri 7 akrov. Hiša je v najboljšem stanju. Pročelje ozemlja meri 1.000 čevljev. Plakovana cesta prav do mesta. Hiša ima obširno družabno sobo, veliko kuhinjo, dve spalnici z umivalnico spodaj. Zgoraj ste dve spalnici. Hiša je kompletno s pohištvom in preprogami, Bendix pralnikom, garažo, itd. Cevi hišnih naprav so bakrene. Cena \$10.500. Za podatke telefonirajte.
Rock Creek 33556
ali pa pišite na naslov
J. K.
Box 228, Rock Creek, O.

DELO DOBIJO MOŠKI

MEHANIKI NA TRUKIH
Važna transportacija.
Stalno delo.
Visoka plača od ure, zavarovalnina in bolniška podpora.
Penzijski načrt.
White Motor Sales & Service
1421 E. 49 St.
Vprašajte za Mr. Stott

MEHANIKI NA TRUKIH
MORAJO BITI IZURJENI NA TEŽKIH VOZILIH.
Podnevi in ponoči.
Plača od ure poleg nadurnega dela.
MOTOR TRUCK EQUIPMENT CO.
1200 Harvard Ave.
SK 1-2000

DELO DOBIJO ŽENSKE

Dekle za pisarniško delo
Zaposlenih je dvojce deklet.
Raznovrstna dela.
Izkušnja ni potrebna.
5 dni - 40 ur tedensko.
Določena plača.

808 DENISON AVE., SH 1-1375

V SEZONI BOROVNIC

Borovnice so priljubljene poletne jagode; po nekod dozoriijo že v juniju, po nekod pa šele v juliju ali avgustu. V tej deželi so znane pod imenom blueberries, botanično pa Vaccinium. Borovnice so doma tako v Ameriki kot v Evropi; najbolj uspevajo v srednjih goriških in hladnih krajih. Na primer, v Zedinjenih državah jih je največ najti v Minnesoti, Michiganu in Coloradu, in je navadno vedno dober trg zanje. Porabljajo se največ kot sadni dodatek "pajem," pa tudi prezervirane.

V Sloveniji borovnice uspevajo v mnogih krajih; posebno jim ugajajo borovi gozdi in poseke. Uživajo se sveže in posušene in mnogokje delajo iz njih okusno žganje. Zadnje čase sveže borovnice eksportirajo tudi v inozemstvo, posebno v London. Borovnice so divje rastline, toda nekatere izboljšane vrste borovnic se morejo nabaviti tudi pri velikih ameriških trgovskih vrt-narijah.

—NOVA DOBA

NE ČAKAJTE DO SOBOTO ZVEČER

SMITH'S servirajo okusne obede VSAKI večer v tednu. Spravite lonce in ponve... veselite se dobrega obeda, brez truda!

SMITH'S RESTAURANT

222nd & Lake Shore Blvd.
tel. RE 1-2787

DELO DOBIJO ŽENSKE

IŠČE SE ŽENSKO
za delo v kuhinji restavracije od 8. zj. do 4. pop., po šest dni v tednu. Za podrobnosti se zgledite pri FANNIE'S LUNCH
400 E. 156 St.

DELO DOBIJO MOŠKI

GRINDER
izurjen v brušenju crank shafts ali "external grinder," ki je pripravljen učiti se tega dela. Stalno. Visoka plača od ure.
ABERDEEN MOTOR SUPPLY CO.
2022 E. 46 St., UT 1-2323

Turret & Engine Lathe operator
Dobra plača od ure.
2. in 3. shift.
HYDRAULIC EQUIPMENT CO.
1100 E. 222 St.

CUTTER GRINDERS
9 UR NA DAN —
6 DNI V TEDNU IZURJEN.
FERRO MACHINE & FOUNDRY INC.
3155 E. 66 St.

HEALD BRUSACI
Turret Lathe operatorji
Izvrstne delovne razmere.
Visoka plača od ure.
50 ur tedensko.
MASTER PNEUMATIC TOOL
Krick Rd., Bedford, O.

HANDYMAN

Stalno delo znotraj na raznih delih.

Plača od ure.

Starost ni omejena.

Izkušnja ni potrebna.

Vpraša se po 9. uri zjutraj.

Room 306

Terminal Tower Bldg.

A. GRDINA & SONS
BRING YOU THIS AMAZING OFFER

FREE!

WESTINGHOUSE ROASTER OVEN
Given with the Purchase of this NEW 1951

Westinghouse BIG FAMILY SIZE DELUXE REFRIGERATOR with Giant-Size Freeze-Chest

\$ BOTH REFRIGERATOR AND ROASTER 259.95

YOU SAVE \$39.95
REG. VALUE 299.90
NOW 259.95
SAVE 39.95

LIMITED TIME ONLY ACT NOW!

EASY TERMS IMMEDIATE DELIVERY LIBERAL TRADE-IN FOR YOUR OLD REFRIGERATOR

YOU CAN BE SURE... IF IT'S Westinghouse

A. Grdina & Sons

FURNITURE DEALERS - FUNERAL DIRECTORS

15301 WATERLOO RD. - KE 1-1235

Open Mondays - Thursdays - Saturdays to 9 P. M.

WE GIVE EAGLE STAMPS

